

EXPUNERE DE MOTIVE

Propunere legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

Reprezentarea corectă a cetățenilor români cu domiciliul în străinătate în Parlamentul României este esențială pentru asigurarea drepturilor democratice și a principiului egalității votului. În prezent, **circumscripția electorală nr. 43 - Diaspora este subreprezentată din cauza lipsei unui criteriu clar de determinare a numărului de mandate.**

Conform Constituției, „Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român [...]”, iar „numărul deputaților și al senatorilor se stabilește prin legea electorală, în raport cu populația țării.”² Cu toate acestea, legislația actuală este deficitară în ceea ce privește asigurarea reprezentativității în Parlament a cetățenilor români cu domiciliul în afara țării.

Legea electorală - *Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente* - stabilește faptul că „norma de reprezentare pentru alegerea Camerei Deputaților este de un deputat la 73.000 de locuitori”, iar „norma de reprezentare pentru alegerea Senatului este de un senator la 168.000 de locuitori.”³ În vederea stabilirii numărului de mandate ce revin fiecărei circumscripții electorale potrivit normei de reprezentare, „numărul locuitorilor care se iau în calcul este conform populației după domiciliu raportat de Institutul Național de Statistică la data de 1 ianuarie a anului precedent anului în care au loc alegeri la termen.”⁴ Or, populația după domiciliu se referă la persoanele cu cetățenie română și domiciliul pe teritoriul României. Prin urmare, pe baza raportărilor Institutului Național de Statistică (INS) se poate determina doar numărul de mandate pentru fiecare circumscripție electorală din țară, nu și pentru circumscripția electorală nr. 43.

În absența unor dispoziții în cuprinsul legii care să stabilească numărul mandatelor pentru circumscripția electorală nr. 43 pe baza unor date statistice relevante, acestea i-a fost alocat în mod arbitrar un număr minim de mandate – 2 senatori și 4 deputați – fără o corelare reală cu numărul cetățenilor români din afara țării.

Pentru a corecta această inechitate, **propunem introducerea unui criteriu obiectiv pentru stabilirea numărului de mandate aferente circumscripției nr. 43 – Diaspora**, mai exact prin raportare la numărul cetățenilor români cu domiciliul în străinătate, conform datelor furnizate de Direcția Generală de Pașapoarte din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Pe de altă parte, o a doua problemă semnificativă este faptul că, **deși legea electorală prevede actualizarea numărului de mandate pe baza datelor furnizate de INS, în practică această actualizare nu are loc.** INS realizează raportări semestriale, la 1 ianuarie și 1 iulie, privind populația după domiciliu, dar Anexa nr. 1 din lege, care stabilește numărul de mandate pentru fiecare circumscripție electorală, nu a fost niciodată modificată conform acestor date. Această

¹ Art. 61 alin. (1)

² Art. 62 alin. (3)

³ Art. 5 alin. (2) și (3)

⁴ Art. 5 alin. (4)

necorelare între realitatea demografică și numărul de mandate contribuie la o reprezentare incorectă a populației.

Este esențial ca stabilirea numărului de mandate să se realizeze pe baza celor mai recente date disponibile, pentru a asigura o reprezentare proporțională și corectă a cetățenilor. **Prezenta propunere legislativă stabilește un mecanism procedural clar pentru actualizarea numărului de mandate în funcție de realitatea demografică, care să fie aplicabil la fiecare ciclu electoral.**

Mai exact, în anul în care au loc alegeri parlamentare la termen, Autoritatea Electorală Permanentă (AEP) colectează datele de la 1 ianuarie raportate de către INS pentru circumscripțiile din țară, respectiv de către Direcția Generală de Pașapoarte pentru circumscripția nr. 43 - Diaspora. Pe baza acestora, AEP elaborează o propunere fundamentată privind repartizarea numărului de mandate, pe care o înaintează Parlamentului în termen de 15 zile de la data la care aceste date devin disponibile. În termen de 30 de zile de la primirea propunerii, Parlamentul actualizează, prin lege, numărul de mandate pentru Senat și Camera Deputaților pentru fiecare circumscripție electorală.

Având în vedere că INS publică aceste date în luna aprilie, am prevăzut un termen de 15 zile pentru AEP pentru a colecta și procesa aceste date, urmat de un termen de 30 de zile pentru Parlament, pentru a actualiza, prin lege, numărul de mandate pentru Senat și Camera Deputaților. Astfel, actualizarea numărului de mandate va fi finalizată cel târziu la începutul lunii iunie, adică cu aproximativ 6 luni înainte de organizarea practică a alegerilor, ceea ce este rezonabil și în conformitate cu bunele practici internaționale. În plus, este important de subliniat faptul că propunerea legislativă vizează exclusiv actualizarea numărului de mandate pe baza unor date statistice relevante, care reflectă realitatea demografică a momentului, fără a implica modificări structurale ale sistemului electoral. Prin urmare, acest mecanism nu afectează stabilitatea sau previzibilitatea legislației electorale.

De altfel, actualizarea periodică a numărului de mandate pe baza datelor demografice este o practică larg răspândită, recunoscută internațional, care contribuie la asigurarea unui proces electoral echitabil. Germania, Franța, Spania, Canada sunt doar câteva exemple de state unde numărul mandatelor este ajustat periodic în funcție de schimbările demografice.

Pentru a ilustra impactul propunerii, am realizat o simulare a actualei legislaturi, în conformitate cu datele statistice actualizate, respectiv cele raportate la 1 ianuarie 2024 de către INS pentru circumscripțiile din țară și de către Direcția Generală de Pașapoarte pentru circumscripția nr. 43 - Diaspora. Rezultatele arată că anumitor circumscripții li s-ar fi alocat mandate suplimentare (de exemplu, circumscripția 43 - Diaspora, 10 mandate în plus, și circumscripția nr. 25 - Ilfov, 3 mandate suplimentare), în timp ce numărul de mandate ar fi scăzut în alte circumscripții, precum Arad, Bihor, Brăila, Mureș:

Numărul circumscripției electorale	Delimitarea teritoriilor a circumscripției electorale	Populație după domiciliu la 1 ianuarie 2024 (date INS, respectiv date Direcție Generală Pașapoarte)	Numărul de mandate de senatori pentru fiecare circumscripție electorală	Numărul de mandate de deputați pentru fiecare circumscripție electorală	Nr mandate Senat	Nr mandate Cdep	Nr mandate Senat cf legi actuale	Nr mandate Cdep cf legi actuale	Diferență Nr. mandate Senat	Diferență Nr. mandate Cdep
Circumscripția electorală nr. 1	Județul Alba	163472	2.16352381	4.979068493	2	5	2	5	0	0
Circumscripția electorală nr. 2	Județul Arad	460267	2.733684524	6.305027393	3	6	3	7	0	-
Circumscripția electorală nr. 3	Județul Argeș	610761	3.635482143	8.366589041	4	8	4	9	0	-
Circumscripția electorală nr. 4	Județul Bacău	716777	4.206172619	9.818047096	4	10	4	10	0	0
Circumscripția electorală nr. 5	Județul Bihor	628988	3.624970571	8.34230137	4	8	4	9	0	-
Circumscripția electorală nr. 6	Județul Bistrița-Năsăud	323452	1.925309524	4.430649315	2	4	2	5	0	-
Circumscripția electorală nr. 7	Județul Botoșani	457060	2.72075	6.281452053	3	6	3	8	0	0
Circumscripția electorală nr. 8	Județul Brașov	641794	3.816636952	8.783479452	4	9	4	9	0	0
Circumscripția electorală nr. 9	Județul Brăila	321481	1.913573381	4.402849315	2	4	2	5	0	-
Circumscripția electorală nr. 10	Județul Buzău	440041	2.639261667	6.0273956904	3	6	3	7	0	-
Circumscripția electorală nr. 11	Județul Caraș-Severin	300758	1.75022679	4.119972503	2	4	2	5	0	-
Circumscripția electorală nr. 12	Județul Clărești	294103	1.759013095	4.028608219	2	4	2	4	0	0
Circumscripția electorală nr. 13	Județul Cluj	743731	4.428616238	10.188056089	4	10	4	10	0	0
Circumscripția electorală nr. 14	Județul Constanța	748503	4.456315	10.25346575	4	10	5	11	-1	-1
Circumscripția electorală nr. 15	Județul Covasna	22176	1.31852381	3.029806219	2	4	2	4	0	0
Circumscripția electorală nr. 16	Județul Dâmbovița	504317	3.00185119	6.906369863	3	7	3	7	0	0
Circumscripția electorală nr. 17	Județul Dolj	667094	3.970757619	9.138273973	4	8	4	10	0	-1
Circumscripția electorală nr. 18	Județul Galați	623379	3.714160714	8.54765374	4	8	4	9	0	0
Circumscripția electorală nr. 19	Județul Giurgiu	256182	1.537886935	3.539479452	2	4	2	4	0	0
Circumscripția electorală nr. 20	Județul Gorj	349328	2.035285714	4.683945205	2	5	2	5	0	0
Circumscripția electorală nr. 21	Județul Iași	323960	1.928333333	4.437808219	2	4	2	5	0	-1
Circumscripția electorală nr. 22	Județul Harghita	430736	2.563904762	5.900493151	3	6	3	6	0	0
Circumscripția electorală nr. 23	Județul Hunedoara	275282	1.636583133	3.770386301	2	4	2	4	0	0
Circumscripția electorală nr. 24	Județul Ialomița	991882	5.904059524	13.58742466	6	14	5	12	0	0
Circumscripția electorală nr. 25	Județul Iași	513134	3.057940478	7.037452053	3	7	2	5	0	0
Circumscripția electorală nr. 26	Județul Maramureș	509343	3.031803571	6.97730137	3	7	3	7	0	0
Circumscripția electorală nr. 27	Județul Mehedinți	265968	1.583142857	3.64339726	2	4	2	4	0	0
Circumscripția electorală nr. 28	Județul Mureș	578250	3.441964286	7.92732877	3	6	4	8	0	0
Circumscripția electorală nr. 29	Județul Neamț	547397	3.258315476	7.498589041	3	7	3	8	0	-1
Circumscripția electorală nr. 30	Județul Olt	758801	4.501844048	10.36832388	5	8	3	6	0	0
Circumscripția electorală nr. 31	Județul Prahova	758801	4.501844048	10.36832388	5	10	5	11	0	-1
Circumscripția electorală nr. 32	Județul Satu Mare	378351	2.252083286	5.182630411	2	6	2	5	0	0
Circumscripția electorală nr. 33	Județul Sălaj	237896	1.416047619	3.258649315	2	4	2	4	0	0
Circumscripția electorală nr. 34	Județul Sibiu	467707	2.783970238	6.406945205	3	6	3	6	0	0
Circumscripția electorală nr. 35	Județul Suceava	763689	4.545767857	10.46149315	5	10	4	10	0	0
Circumscripția electorală nr. 36	Județul Teleorman	342040	2.033952381	4.685479452	2	5	2	5	0	0
Circumscripția electorală nr. 37	Județul Timiș	762429	4.538527857	10.44432388	5	10	4	10	0	0
Circumscripția electorală nr. 38	Județul Tulcea	222451	1.324113095	3.047273973	2	4	2	4	0	0
Circumscripția electorală nr. 39	Județul Vâlcea	508929	3.029339286	6.971830137	3	7	3	7	0	0
Circumscripția electorală nr. 40	Județul Vrancea	384827	2.296636905	5.27180274	2	6	2	6	0	-1
Circumscripția electorală nr. 41	Județul Vrancea	370751	2.20685119	5.078780822	2	6	2	5	0	0
Circumscripția electorală nr. 42	Municipiul București	2142929	12.75552976	29.35519178	13	29	13	29	0	0
Circumscripția electorală nr. 43	pentru cetățenii români cu domiciliul în afara țării	796743	4.742517857	10.91428767	5	11	2	4	0	0
TOTAL					140	310	136	312		
					450		448			

În concluzie, prezenta propunere legislativă urmărește să asigure o reprezentare corectă și proporțională a cetățenilor români din țară și din afara granițelor țării în Parlamentul României, prin adaptarea numărului de mandate în funcție de realitatea demografică.

În numele inițiatorilor,

Sen. George-Cătălin BOCHILEANU

Dep. Ștefan-Iulian LÔRINCĂ

Sen. Ambrozie-Irineu DARĂU

Dep. Radu-Nicolae MIHAIU

Sen. Ana-Cynthia-Ioana PĂUN

Dep. Vlad-Ioan ȘENDROIU

Sen. Sorin-Gheorghe ȘIPOS

Dep. Dumitru VĂDUVA

